

BEJÁRÁSI

NAPJÓ

Elfizetési árak			
Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4.50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Az élelmiszerhamisítás

a legnagyobb merényletek egyike az emberiség ellen, amit nem száz-kétszáz koronákkal, hanem súlyos börtönökkel kell büntetni könyörtelenül minden alkalommal.

Az igazságszolgáltatás, mely a súlyos testiértést keményen bünteti, az élelmiszerhamisítást mintha nem tekintené valami súlyosabb beszámítá alá eső cselekedetnek, holott igénytelen véleményünk szerint minden élelmiszerhamisítás valójában súlyos testiértést, mert a megtámadott egészség a test életképességét akadályozza; s igen sokszor haláltokozó súlyos testiértést, mert a tönkretett egészség a halál magvát érleli meg. Való igaz ugyan, hogy a büntető igazságszolgáltatásnak humanusnak kell lennie, mert a bűnözők tényei számtalan lelki motívum összejárásából tevődnek össze, s az esetek túlnyomó százalékában szociális eredetűek. Hiszen különben nem is az igazságszolgáltatás a hibás. Minden a terminológiától függ. Hogy hogyan minősíti a törvény az eseteket. És nem furcsa legalább is, hogy az élelmiszerhamisítás nem is büntett, nem is vétség, hanem általában csak kihágás.

Az élelmiszerhamisítást egészen másképpen minősítenénk. Az élelmiszerhamisító nem hirtelen felindulásból cselekszik, mint a koresmai verekedés kelselője, nem avatvisztikus hajlamok kényszere alatt, mint a megrögzött gonosztevő. Ezeknek van mentességük a cselekedeteiket üldöző körülményekben. Az élelmiszerhamisító mellett azonban semmiféle mentesség nem szól. Ő hideg, számító üzleti alapon cselekszik annak föltétlenül tudatában, hogy amit tesz, nemcsak hogy nem szabad, de — ami fő — száz és száz gyanúlan ember egészségét, sőt életét veszélyezteti. Tehát tudva cselekszi a rosszat, embertársai legdrágább kincsének, egészségének megkárosítását. Hatalmas emberi elvetemedettség kell valóban ilyen cselekedetek végrehajtásához s igazán furcsán

érzem magam mindig, valahányszor hallunk róla, hogy ezt, vagy az élelmiszerhamisítót husz-ötven—száz koronára büntették meg, Istenem! az emberek annyi gondnal és aggodalommal védett egészsége csakugyan nem érne többet husz-ötven, vagy száz koronánál?

Háború.

Orosz harctér.

Bojantól északra az oroszok, miután akadályainkat helyenkint felrobbantották, ismételten megkísérelték, hogy állásainkba behatoljanak. Az összes támadásokat, az ellenség tekintélyes veszteségei mellett vertük vissza.

A Strypa torkolatánál északra keletre orosz osztagoknak éjszakai előnyomulási kísérlete már az előtérben levő aknáink alapos hatásán hjusult meg. A bessenarivai harcvezető Olykánál az ellenség tüzésége előkebben tüzelt.

Olasz harctér.

A görzi hídfőnél a harcok tovább folynak. A doberdói fensík szakaszán is mindkét rész tüzésége élénk tüzelésbe kezdett. Olasz részről a Monte San Michele északi lejtőjén és San Martinónál támadásokat kíséreltek meg, amelyeket könnyen vertünk vissza. A derék karintiai nyolcadik számú tábori vadászszázalój harcvezetője előtt több mint ötszáz hulla fekszik.

Az entent nagy tavaszi offenzívája.

A Joffre elnöklelte alatt legutóbb tartott párisi közös haditanács döntéseit most vizsgálják át a szövetségesek képviselői. Ez a tavasz az entente akciói számára egész új világot fog jelenteni. Elég rámutatni arra, hogy bevezetéstől az oroszok Kisázsiaiban és Mezopotámiában, továbbá Kuropatkin és Ivanov frontján mily célt tüztek ki maguknak, ugyanakkor, amikor Olaszország új támadásaival arra kényszeríti az ellenséget, hogy fokozott erővel álljon őrt e fronton. A közös tervekben nagy szerepe lesz Sarrail tábornok egész hadseregének s kivált a szerb hadseregnek. Közre fog működni a rendelkezésre álló egész angol, francia, olasz és orosz flottán kívül Japán tengeri hadereje is.

Innen-onnan.

Mégis mozog a föld. A magyarországi szocialista munkások most vasárnap — mint lapjaikban olvassuk — nagy ünnepélyeket rendeztek az ország néhány helyén, mint például Aradon, Kolozsváron, Szegeden, Miskolcon, Debrecenben, Kassán, Hódmezővásárhelyen. No meg természetesen Budapesten. Több helyen még nincs elég gimpli, Pécssett és Temesvárott meg a hatóság nem engedélyezte a „Nők Napja” című asszonyboldizást.

Most ugyanis úgy áll a dolog, hogy a férfimunkások sokkal fontosabb munkával vannak el foglaltva, semhogy ráérnének a 16—20 ezer korona évi jövedelemnek örvendő Jakaboknak az inség és nyomorral szülő szónoklásait meghallgatni. Azt tartják tehát: „ha ló nincs, az asszony is jó.” Igaz ugyan, hogy ennek nincs olyan erős hangja, olyan nagy ökle, mint a férfiak; főleg, pedig nem tudja a pártkasszáit olyan bőven tömni, mint a férfi; no de nem baj, ha nem csurran, hát csöppen.

A budapesti Nők Napján aztán természetesen az asszonyok a vasgárrakban gránátokat (üreseket) szedő emelgető, bányák mélyén dolgozó, éke elé befogott asszonyokról, meg arról, hogy ezeknek most nincs idejük arra sem, hogy anyák legyenek. Mintha ezt már régen nem tudná a világ!

A gyűlés első szónoka — természetesen Buchinger Manoné volt. Ő adta a tudományt. A gyűlés művészi részéről Várnai Zseni irónó (van-e, aki e nevet ismeri?) és Pollák Elza gondoskodtak munkásversek szavalásával. Mint látjuk, csupa jóhangzású nevek. Az erősebb nemet — ugye ez is természetes — Bokányi Dezső képviselte, hángosan kurtizálva az elvtársnőknek. Egyéb baj nem történt.

A bigott Mackensen. Az ember azt hinné, hogy ha valaki, hát egy országotak letipró, várakat rombadöntő hadvezér, — ki amellett még protestáns is, tehát sohasem állott a klerikalizmus butító befolyása alatt — már csak tisztában van azzal, hogy mitől függ a háború sorsa. Ezt hittük és ime hallgassuk csak, mit mondott Mackensen a napokban odalenn Konstantinápolyban! Ilyenformán beszélt:

— *A jó Isten velem volt s a többi megrették katonáim.* Összehasonlítva katonáim odaadásával, elenyészően csekély az én részem a kivívottakban. A szerencse eddig kedvezett nekem és remélem, hogy a jövőben is hű marad hozzám. *A legnagyobb köszönet az on-*

ban a Mindenhatót illeti meg, aki bennünk vezetett.

Megáll az ember esze. Eddig azt gondoltuk, hogy csak a nagyszakállú Tirpitz admirális, meg az öreg Hindenburg a rajbai annak a „középkori” buta felfogásnak, hogy az Uristennek köze van a csaták eredményéhez. Mi frontmögötti intellektuellek, hála a Világ, a Nyugat és társai felvilágosodott íróinak, már régen tudjuk, hogy a háború sorsa kizárólag az emberek öklétől, meg a puská és ágyugolyótól függ. Ebben már bele is nyugodtunk. S most, mintha „dohos, penészes kriptából” jönne, úgy hangzik ennek a sötétejtű Mackensennek a szava, hogy az ő világok képét megváltoztató, országok sorsát döntő sikeréért a legnagyobb köszönet a Mindenhatót illeti, ki őt és seregét vezette. De furcsa is az a klerikalizmus butaság!

* *Yahuda mester.* A spanyol király — állítólag — kinevezte a madridi egyetemen a héber nyelvet és a rabbinusi irodalom tanárává Yahudát, sőt az is kiderült, hogy Alfonz király kihallgatáson fogadta Yahuda urat. A spanyol király, mint igen disztingválódott és egyénileg is szertefermélő úriember, természetesen udvarias volt a szefárd zsidóhoz és nem hozakodott elő holmi kényes problémákkal, mint például, árlersírófólás, uszorakamat stb. Egyszerű hétköznapi eset s bennünket, magyarokat igazán keveset érdekelt. Az Egyenlőség értesítette a nagyjelentőségű eseményről a felekezett. Rendben van; mi azt nagyon jól tudjuk, hogy a felekezetség zavaros hullámain táncoló lapocská szívéhez kézelebb állnak a spanyol vagy oroszországi rokonok, mint — mondjuk — a magyar paraszt. Több is köztük a megegyező lelki és testi sajátság. De azon mégis gondolkodóba esünk, hogy miért érdekli Yahuda ur esete olyan melegen a „magyar” szabaddómivességet. Yahuda egy zsidó rabbinus s mint ilyen — kétségtelenül felekezeti ur, egy pozitív vallás képviselője. Hogy lehet a Világ mint a durva materializmus és egyéb külföldi uraságoktól levett portékák melengetője annak, hogy egy „papi” személy a spanyol trón birtokosánál olyan meleg fogadtatásra talál? Nem félti az atheizmus képviselője a spanyol királyt attól, hogy esetleg Yahuda mester által vallási metéllyel fertőztetendik meg? Csodálatos. Csak a madridi vagy a sevillai érsek vallása olyan veszedelmes és butító hatása a lelkekre? A zsidó vallás nem veszedelmes a tudományos kutatásra? Ugye milyen szép dolog is az ellogulatlanság,

a minden vallási bélyűtől való megszabadulás? „A vallás gyilkol, butul, aljasít” — állítja a szabadgondolkodás. Persze csak a keresztény vallás. Szabadkőműves bélyűsok! Mikor lesz vége a formátlan alakoskodásnak? Mikor fogják a „Magyarországi Szymbolikus Nagypáholó” címet felcserélni ezzel az igazibb, ősből nyittekintetű elnevezéssel: „a zsidó faj magyarországi vezérképviselése”?

A hadisegély. A hétfői városi közgyűlésen a városi alkalmazottak háborus segélyéről esett szó és szavazás az ősi város-ház nagytermében. A képviselő-testület gavallér volt. Jobbra-balra mindent megszavazott, amit a méltányosság, a becsület, az okos belátás diktált. Így jutottak egyenmény koronákhoz a tanítók, a hitoktatók, helypénzsedők és mások, halálá gondolván a tanács véleményezésére s a közgyűlés jóindulatára.

A két plebánost azonban elűtötték a hadisegélytől. Nem azért, mintha azt gondolták volna, hogy ők az ő néhány ezer forintjukból tejbenvajban fürödnek most, a háborus drágaság idején. Azért sem, mintha azt vélnék, hogy a plebánosok nem méltók erre. Azért sem, mivel azt tapasztalták, hogy a plebánosok tesznek legkevésbé jót ezekben a nehéz napokban az ő szükségűkő hiveikkél.

Nem. Hanem azért, mivel a plebánosok nem városi, hanem kegyuri alkalmazottak.

Ez a tojástánc a kegyuri alkalmazottság körül pár év óta kezd nálunk veszedelmes lecsuszni nemcsak a méltányosság, a józan belátás, de a jog és tételes törvények talajáról is, úgy, hogy igazán itt lesz az ideje, hogy ezeket a zürzavaros fogalmakat kissé revideáljuk. Mert az igazán furcsa, hogy a kegyuri terhek viselése címén a regálíakból oly szépen pénzelő katolikus Fehérvár épen az ő kegyuri alkalmazottaival kezd úgy bánni mint Hánzi a meggygel.

Most aztán úgy áll a dolog, hogy Székesfehérvár szabad királyi városi hadisegélyezi a református lelkészt, az evangélikus lelkészt, a görögkeleti lelkészt, a zsidó rabbit, de a harmincezer katolikus hívének lelkét gondozó két katolikus plebánosnak azt mondja: nem ismerlek benneteket. Ti nem vagytok az enyéim, nekem hozzátok csak annyiban van közöm, hogy jórészt a ti réveteken élvezem s regálíakat.

Még furcsább, hogy a törvényhatósági bizottság katolikus — még földműves — tagjai is így gondolkodtak. Nem akarjuk a bizottság nemkatolikus tagjait meggyanusítani azzal, hogy ők is így gondolkodtak volna, ha az ő lelkészköri lett volna szó. Nem! Erre csak a mi vallásos katolikus népünk képes!

Mikor is szorul már egyszer belénk egy kis katolikus öntudat?!

brr.

Visszhang három kiáltásra.

„Naplóban megjelent cikkek között, figyelmemet különösen lekötötte az utóbbi időben: „Leányok a háboru után”, „A földművesek bajai” és „A falu gyermekeinek züllése.” Emberi szempontból mind a hármát egyre lehet visszavezetni s — ha Szerkesztő Úr érdemesnek tartja — szeretnék mindegyikhez, néhány szóval hozzá szólni.

Az első után a pontot zárószavával „Szigma” már kitétte, de ez a pont már meg volt egyik hozzászólásban, amely azt fejtette, hogy a „rózsafától nem vár senki körtetermést.” A nő csak addig akar féfimunkát végezni míg erre a körülmények kényszerítik. A férfi szakácsnői munkát végezve, nem akar asszony lenni. — Fő dolog az, hogy ne nézzük le egymást, hanem állja meg mindenki helyét becsületesen ott, ahova a természet, hajlamai vagy a körülmények állították.

2. A földművesek bajaiban szemökre van hányva az uriaszonyoknak, hogy nekik nem kell fuvarozni és féfimunkát végezni. — „a rózsafától nem vár senki körtetermést.” — Ha most a háboru alatt a harc-terén a közkatona oda dobná fegyverét a tábornok elé és azt mondaná: én már fáztam és szenvedtem eleget, menj a ké-

nyelmes fedezékből te is a nyílt-térre, ember vagy te is, szenvedjünk egy formán! Tegyük fel, hogy a tábornok megfenne és átadná helyét közembernek. Mint edzett férfi es katona, megállná helyét ott is, úgy mint a közkatona. De mit tenna ez alatt az ismeretekben és szellemi vezetésben járatlan közember?

Az uriaszony hozzá tartozója az uriembernek. Ő neki is férjéhez hasonló munkát kell végezni — és most férje munkáját is végzi sok úgy úgy, mint a helyét becsületesen megálló földműves asszony. Érünk meg egymást és nyugodjunk bele a mai rendkívüli viszonyokba.

3. A falu gyermekeinek züllésében „Falusi” ezt festi: milyen most a falu képe gyermekkel, asszonyokkal. — Ez előtt nem régen azt festették sokan a „Naplóban” — Fehérvárról. Foglalkozásom miatt ez érdekel legjobban. Válasszom erre is az: állja meg becsületesen helyét mindenki ott, ahova állítva van! — A panasz az: A gyermek előtt legfőbb tekintély: az apa-háboruban, a tanító-háboruban, a gyermekesereg pedig züllik.

De azért feje csak van a falunak? Otthon van: a pap, jegyző és talán a tanítónő. Vegyék az apai tekintélyt és szeretetet kezükbe ők! Hogy más és sok dolguk van? Hát kérem a harcba menőnek is volt sok és

TARCA.

A ruca-ügy.

Irtá: Arkosi Ferenc Mihály.

Kalári néni hazafelé tartott. Későn indult el Keresztúrról, mert nehezen akadt gazdája a csirkéknek és alkalmi szekeret nem kapott. Gyalogszerrel indult meg s mikor kiért a városból a nap már lebuokott a Jézus-kiáltó hegy mögött s kelet felől emelkedett a homály, hogy elborítsa a vérbeborult eget...

A völgyekben mintha fátyolt lehelte volna a föld, egyre bizonytalanabb lett a tárgyaknak körvonala s a berkek nagy nyárfái alatt sunyin mászott a sötét éjszaka, leve s pillanatot, hogy mikor bujhatik ki egészen...

Kalári néni nem érdekelte az alkony... Ment csöndesen a kanyargós uton, amely fehéren vált ki a homályból, mint valami nagy pánlika, amit az óriásleány két-ágra fonott hajában képzelt a mese... Ment, de azért nem fértgett, mint akit csak az érdekel, hogy jö-e már az a hegy, hogy-e az az út?... Fekete kendős feje állandóan mozgott s hol előre, hol oldalra villogott a kendő alól besesett, fekete szűrös szeme s szinte

úgy tetszett, hogy még a köveken is keresztléne. Néha megigazitotta karján a kendővel lekötött kosarat s ha falun ment át, hirtelen meg-görbült, összeesett, meglassult, mintha nagy terhet cipelt volna a kosárban. Pedig abban nem volt semmi s éppen ez volt a Kalári néni baja. Szeretett volna valamit szerezni belé. Lopni akart. Figyelt mindenfelé, de sokáig nem látott könnyű helyen valami elemelni való. Az út fogott s már azt hitte, hogy nem ér célt, de amikor majdnem elhagyta az utolsó falut is, a faluvégi házak előtt, egy árok partján, megpillantott egy csöndesen bóbiskoló rucát.

Szétnézett... Az utcán nem volt senki... Hirtelen lekapták a kosárról a kendőt, odasomfordult a rucához és ráterítette.

A ruca fölébredt és tiltakozva mondotta: „vák... vák...” de többre már nem volt ideje, mert Kalári néni összeszorította a csőrét, belegöngyölte a kendőbe és rohant vele, mintha puskából lötték volna ki...

Senki sem vette észre...

Mikor lihegve, fulladozva fölért a hegyre és megpillantotta a völgyben a faluját, megállott. A A rucát beletette a kosárba, aztán nagyon lassan megindult le a hegyről.

Már este volt és sötét, mert alig pislákolott egy-két csillag az égen.

Kalári néni mégse ment az uton, hanem bevágott a kukoricás közé az ösvényre. Suhogott utána a kukoricalevél és a ruca féllében vágogott úgy, hogy ismét be kellett fogni a csőrét.

A kukoricás után rétek, majd gyümölcskertek következtek. Néhol kerítésen kellett átmászni; egy helyen utca szakította meg az ösvényt; ház mellett kellett el-surranni; de Kalári néni legyőzött minden akadályt és a saját kerítésen is bemászva a veteményesen keresztül az udvarára jutott.

A rucák fölébredtek a pajtában, mikor a kertkapu fakilincse megnyikkant és Kalári néni felhasználva a zajt, a kosárból közéjük dobta a lopott rucát s csak aztán indult a ház felé.

A szobában lámpát gyújtott, majd gondolt valamit, elfújta és kiment a pajtába. Ott kikeresett, kitapogatott egy rucát. Nem a lopottat, mert az nagyobb volt a többinél, hanem egyet a sajátjából. Bevitte a szobába, kést vett elő a fiókból és elvágta a ruca nyakát, majd tüzet csinált, vizet forrált, megkopszította benne s éjfél is rendezett, sűrölt, tisztogatótt, úgy, hogy semmi nyomá sem maradt a gyököságnak.

Nyugodt lelkiismerettel feküdt le, mert kilenc rucája volt s kilenc van most is. Ki tehet róla ha az egyik olyan hirtelen megnőtt.

... Reggel nagy örömmel hájtotta ki a pajtából de majdnem majdnem elajult a csodálkozástól, amikor csak nyolc ruca került elé. A kilencedik a lopott hiányzott.

Jézus Mária! sikított

elilopták a récemet!

Még megkereste mindenfelé, hogy-nem a görény ölte-e meg? Semmi nyomot nem talált.

Mikor látta, hogy nincs setrol, megindult, úgy, ahogy volt, be-csapta a kaput és kiüött a sáros utcára. Meztláb volt; lába alatt vartogott az agyagos sár. Fössingét balfelől a korbca tüzte, úgy, hogy térdig látszott fekete lába és azon fölül is egy csücske a vázszpondelynek. Inge fölött nem gombolta össze a lajbit. Fején alig állott a kendő s összebortolt haja mindenfelől lögött ki alóla. Két karjával a levegőben motol-lált; arca rángatózott; szűrös szemei haragtól villogtak. Kiabálva, átkozódva, lihegve nyitott be a nagybíró ajtaján. Ott csak a szája mozgott, nem tudott hangot adni. Levegő után kapkodott, hápopott. Aztán végre tagolva, nehezen, méais elmondotta nagy baját:

— E-e-e-l-e-e-l-elilopták a récemet!...

A falusi bíró szóltalan nézte Kalári néni, akinek minden öreg-sége mellett sem volt jó hire az ilyen ügyekben.

(Folyt. köv.)

SŐVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztaltörítők, szőnyeg- és matracszövetekből. **szabott árak.**

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbből óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.** KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM. **Radó** női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

más dolga, de el kellett mennie! És hogy ez a kérdés nagyon fontos, mutatja a sok cikkzés. Hogy a vad csirkefogót nem lehet hajlítani, szembe nevet és gorombáskodik? Tessék elhinni, emberi lélek van abban is. Közöttük élek jó ideje. Még csak nem is állandó lakosok, évenként többször változnak, de csendőrré, még nem volt szükségem.

Sírni is — nem ő miattunk — csak a háború alatt tanultam meg. Mikor a szeretet nem használ, elvettem — ha nem szívesen is — az apai pofonokat. De meg kellett értenük mindíg, hogy mit akarok. És az ember minden becsületet cél elér, ha akarja. Kezdt időmben legzüllöttébbnek tartott tanítványom, most mielőtt a harcra tértem be, olyan bucsuzó levelet írt haza, hogy iskolám részére mint emleket őrzöm a háborúból. Mostani csirkefogóm pedig szünetek alatt napszámba mennek, hogy a háborus gyűjtésekből ki ne maradjanak és anyjukat se kelljen terelni, mert ő sem akar kimaradni. Ünnepeken misére vagy litániára megyünk, pedig nincs templomunk.

Szoktassuk a gyermekeket önállóságra, kötelességtudásra, becsületességre, hogy mint ember is önálló, kötelességtudó és becsület legyen.

Ne vételessék szerényletlenségnek, hogy tapasztalatból beszélek, de más különben az lehetne mondani: próbálja meg!

Ha bajunk van, a hibát elsőször magunkban keressük és orrosoljuk. Mással pedig, ha szükség van rá értsünk meg magunkat. Ne nézzünk le senkire. Vegyük észre ne csak a felhőt, hanem a nap sugarat is és nem látunk minden sötét színben. Nem leszünk elszántak és kétségbe esettek.

Vajjon a háború nagy kavarodása közelebb hozza-e az embereket egymáshoz a felebaráti szeretetben?

Tantónó.

— A vérbetegségek ellen. A háború alatt ijesztő módon elharapódzott vérbetegségek ellen újabban radikális intézkedéseket iparkodnak életbe lépíteni, hogy valamiképpen megakadályozhassák a nagy nemzeti veszedelmet. Székesfehérvárott szerdán volt ezen ügyben tanácskozás, amelyet a vegyes bizottság tartott dr. Saára Gyula polgármester elnöke alatt. A nagyfontosságú tanácskozáson résztvett Géczy ezredes, állomásparancsnok, Aulik ezredes, László alezredes, Réti tőrsvos stb. Az értekezlet részletesen megtárgyalta a sürgős teendőket.

Aktiv nőnevelés.

Az individualizmus értékét a közösség szancionálja. Az egyén becse nem foglalkozásától függ, hanem attól, hogy állását, munkakörét hogyan tölti be. Annyi és olyan az egyes ember értéke, amennyit és ahogyan hatni tud a közre, melyben dolgozik. *Munka nélkül nincs értéke az egyéneknek.* A tudás, bármekkora is, önző természetű mindaddig, míg csak az egyén tulajdon marad. Erkölcsi értékűvé akkor lesz, ha közlés által közkinccsé válik. Az érzés, bármennyire megmozgatja is az egész embert, mégis csak holt energia marad, amíg tevékenységé átl nem alakul. Így az akarat, a szándék is.

A közösségek, mint a család, a társadalom, a nemzet és ez utóbbiakon belül sok más közalkulás annál szilárdabb alapokon fog nyugodni, minél munkásabb lelkületűek tagjai s minél tisztábban vannak kötelességeikkel. De kötelességet tudni nem elég; azt tenni kell. Még pedig tenni nem immel-ámmal, hanem tenni a lélek teljességével, hogy gyönyörűséget teljék benne a tevőnek és haszna a köznek. Az egyének éreznie kell, hogy ő nem önmagaért létezik, hogy vannak fölötte álló, felsőbbrendű események, melyek szükségserűsége fölötté megvalósításukat, tökéletesítésüket. Ez eszmények nem egyebet, mint a közösségek érdekei. Az egyén mulandó, de ezeknek örökéletűeknek kell lenni. Az egyén ezek kell, hogy éljen, élete lángjának ezek oltarain kell, hogy kilobbanjon.

Ki volna hivatottabb arra, hogy a közösségnek éljen, mint a nő? Már lelkesége sok oldalaságánál fogva is. Annál inkább alaptermészeténél fogva: adni, adni, ha semmit sem kap is. De hogy igazán értékesen adhasson, aktív, ható, tevékeny értékeké kell tennie lelke elemét. Elővé, tetté váljék ismerete, gondolata. Ne fulladjon passzívításba legnemesebb érzése, ne maradjon pusztá szándéknak legjóságosabb akarata, hanem váljék cselekedetté a spontaneitás frissességével. A receptivitás, ha reakció nem jár nyomában, végre tehetatlenség, gyámoltalansággá válik. Ez megszokás folytán lustasággá és kényelemszeretetté fajul. Mindmennyi elnyelődik a cselekvési energiának, teltségbe fullasztói az érzésnek, akarásnak. A pokol utjai is jószándékkal vannak kiköveztve.

A háború után mindenkinek, aki szívén viseli nemzetünk kulturális, gazdasági, politikai megújításának ügyét, sokkal többet kell dolgoznia, mint ezelőtt. A mostani

ifjúságot már most erre a fokozottabb munkára kell előkészíteni.

Leányaink erkölcsi komolyságát, munkaszeretetét növelni kell. Mélyítjük és tágitjuk gondolkodásukat, hogy az élet valódi értékeit meg tudják különböztetni a csillogó-ürességtől. Hogy ne csak ismerjük, mi a szép, a jó, de tevégyük is azt. Eljének szép és nemes életet. Szeressék külsőben az izléses egyszerűséget.

Életelvákké tegyük a folytonos tevékenységet. *Lelki szükségletté legyen számukra a munka.* Még a nyert gondolatokat is dolgozzák át saját egyéniségük retortáján. Még ezeket is fejlesszék, bővítsék s használják fel munkásságuk és saját énjük tökéletesítésére. S mindezt tegyék azzal a felelő tudattal és akaratval, hogy még az öntökéletesítés sem lehet végző cél, csak eszköz arra, hogy ama kisebb vagy nagyobb közösség szervezetében, melyben vannak, a lehető leghasznosabban töltsék be feladatukat.

Szeressenek dolgozni leányaink! Szeressenek megküzdeni az élet keményiségeivel! Ne várják soha össettelt kézzel, sopánkodó tetelenséggel sorsuk jobbrafordulását, ha életük útján talán veszteségek és sikertelenségek érnek. Ha valami számitásuk nem teljesebb, be, kihitűlen ne essenek kétségbe. Nézzék meg, hol csuszott be a hiba s álljanak talpra újra. Vállalkozzanak új munkakörre is, bátran, hiszen minden tisztességes munka, ha jól vegezzük, nemesíti. Az ember csak akkor jut igazán lelki értékeinek tudására, ha az élet munkájában valóra váltja.

A családok község kifejllesztése
kepezi ez aktív nevelésügyökért. A minden irányban tevékeny nő célja a nevelésnek. Olyan nő, kinek minden munkájából annak szerete, s egész lenyéből a megértő, a krisztusi emberszeretet melege sugárzik ki. Nem kiacsiart citrom a kedélye, nem az élet nyomoréka a lelke, hanem az étellel bátran szembenézők örök derűje mosolyog szeméből.

Nem felületes, sekély lelkűlteti, nem fölcicomázott, üresen mosolygó babot, nem az öltözködésnek elő s mindenáron tetszenivágyó, nem hiú és a holdvilág mellett ábrándokba fulló, tehetetlen üveg-házi palántákat akarunk. Nem. Hanem mély és nemesérszű, fioman differenciált szellemű, önzetetes, mélyen vallásos, szilárdan erkölcsös, erős, egészséges szervezetű nőket akarunk.

Az ilyen nő nem marad kiskorúnak egész életén át. Az élet az ő számára nem téncterem vagy korzó, hanem szent kötelességének láncolata. Magabizó, de nem hebeburgya, önértékességét tudó, de nem hivalkodó, tanulékony, de

nem fajnélkül majmoló gyöngéd, de nem gyöngö.

Mint anya a legműveltebb, a legönfeláldozóbb nevelő. Hüseség, öröktevékenységű segítőtársa, önzetlen, legjobb barátja férjének, kit okosan támogat és megért, hisz-intelligenciában egyszínvonalon állanak.

Künn az életben, a nagyobb társadalmi organizmusban is lelkes, komoly világos eszl munkás lesz. Önállóságának és felelősség-érzetének tudata emeli, megértő emberszerete pedig megnemesíti önértétét. *E felsőbbrendű nőesség* — mint az aktív nevelés célja — lesz a dolgozó nő legszűkebb értéke. *Livia.*

HIREK.

— **Kitüntetett csendőrnagy.**
A király megparancsolta, hogy a legfelsőbb megelégedés kifejezése Hegedűs Gyula székesfehérvári csendőrnagynak tudatul adassék.

— **Előléptetés.** A belügyminiszter dr. Zalán István főispáni titkárt miniszteri segédtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazót, miniszteri segédtitkárrá nevezte ki.

— **Katonai kitüntetések.** Az ellenséggel szemben tanusított vitézségű és szolgálatuk elismerésül a 17. honvédegyezmény Oláh István szakaszvezető az I. osztályú ezüst vitézségi éremmel; **Hiszler Ferenc és Kasza István** szakaszvezetők, **Parics Mihály és Monori János** tizedesek a 2-ik osztályú ezüst vitézségi éremmel; **Németh Albert** tartalékos zászlós, **Zurly Sándor** hadapródjelölt, **Klein Ignác** szakaszvezető, **Staudinger Antal**, **Nagy Gyula** és **Ritz János** őrzetők, **Balog József**, **Botka József**, **Fetter József**, **Mvarmica Pál**, **Róth Adam**, **Dobos János**, **Kovács Antal**, **Bammer Ferenc**, **Bánszky Mihály**, **Herzog János**, **Jordán Ignác**, **Izmidy József**, **Matyók Emil**, **Orova Mihály**, **Oszwald Mihály**, **Pack József**, **Reger Mihály**, **Schmied János**, **Ivanits Lajos**, **Winkler Gáspár**, **Trixenban Antal**, **Zombori Gábor** és **Kovács Mihály** a bronz vitézségi éremmel lettek kitüntetve. **Barkert Antal** 69. gyalogezeredbeli százados a hadiékítményes vaskoronarend 3. osztályú; **Balay János** 69. gyalogezeredbeli főhadnagy újabban a legfelsőbb dícsértő elismerést, **Gasparez István** 69. gyalogezeredbeli tizedes és **Mächtl János** 69. gyalogezeredbeli őrzetető az ezüst érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján, kapták.

Alkalmi vétel!

Több 100 vég legfinomabb HIMZÉS fehérneműre alkalmas; továbbá női és férfi ajour ZEBKENDŐ nagy mennyiségben

RENDKIVÜL OLCSÓN jön eladás alá, míg a készlet tart

Vermes áruházban.

Nyugdíjazás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Kégl Károly 17. honvédegylogezerdeli őrnagyot nyugdíjállományba helyezte.

Viesszakéri az Ipariskolát. A város ipariskolai épülete a háboru kezdete óta hadikórháznak van berendezve, amint az elemi iskolák közül az Ezredéves és Deák Ferenc utcai iskola is. Az Ezredéves iskolát a katonai hatóság április 1-én már visszaadja rendeltetésének, a városnak azonban az Ipariskola épületére is szüksége volna. Ezen ügyben dr. Saára Gyula polgármester Budapesten fog eljárni, hogy azt is visszakaphassák a tanügy céljaira.

Gyászmise. Léhner József 69-ik gyalogezred köztársa. A mult év április elsején a galiciai harctéren hősi halált halt. Hozzájáruló híralála évfordulóján, azaz szombaton d. e. 8 órakor ünnepélyes gyászmisét tartatnak a hősi halott lelki üdvösségeért a székesegyházban.

A városi jéggyár. Székesfehérvár jéggyárát, illetve a termelt jeget tudvalegőleg bérletre adta ki, most pedig saját kezelésébe veszi át, s a város értesítése szerint a jéggyárnál különként négy fillérért kapható, házhöz szállítva pedig öt fillér lesz.

A tengeri rekvirálása. Székesfehérvárot a tengerirekvirálás szép eredménnyel folyik s eddig semmi kellemetlenség nem volt. Ugy látszik nem is lesz, ami mindenesetre dicséretes a gazdaközönségre nézve.

Köszönetek bennünket harcos fiaink igen tisztelt Szerkesztő ur! Hazánktól messze, de a harctér közeléből küldik üdvözlétüket a 17. honvédegylogezerd NIX. zászlóalj 4. század, 4. szakasz legénysége Székesfehérvár közönségének. Szalay József, Szabó Ferenc, Szalagruber József, Falkovits György, Lombos Sándor, Stéger István, Kocsis Antal, Kovács István, Sz. F. C. tagja, Vinicai István, Paraszt Ferenc.

Jegyzők magánmunkálai díjai. Fejérmegye törvényhatósági bizottsága a községi és körjegyzők indokolt kérelmére megengedte a jegyzőknek, hogy a háboru tartalmazza a magánmunkálataikért a rendes díjakot 50 százalékkal fölemelhessek. A megyegyűlés e határozatát a belügyminiszter nem hagyta jóvá.

Gyászrovat. Pacsay Fülöpné született Kaszás Anna 47 éves korában elhunyt. Temetése szerdán d. u. 5 órakor volt a Gyűmölcs u. 32 szám alól. — Hellerstein Rudolf magánzó, 33 éves korában tüdőgyulladásban meghalt. Temetése csütörtök d. u. 3 órakor lesz a Szt. Háromságról nevezett temető halottas házából.

Közgyűlés. A „Székesfehérvári tővárosi szent Imre hercegről címzett rk. kisdobozos közgyűlés” 1916. évi április hó 2. napján d. e. 11 órakor a városház tanácstermében közgyűlést tart. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés április 9-én tartatik meg.

Szerencsétlenség az országúton. Arany Mihály községi jegyző családjával kedden este a székesfehérvári vasútállomásról kocsin igyekezett hazafelé Sárszentmihályra. Sárpentele határában a nagy sötétségben a lovak megbokrosodtak s a kocsit az utmenti árokba döntötték. Szerencsére a bennülőeknek semmi komolyabb bajuk nem történt.

APOLLO színház.

Szerdán, márc. 29 és 30-án, csütörtökön:

A Wiener Kunstfilm csodásan monumentális alkotása:

A REZERVISTA KADÉT

„Életünket és vérünket.”

Hazafias zenés filmdráma.

Zenőjét szerzette: LEHÁR FERENC.

FŐSZEREPLŐK:

- Ernő, rezervista kadét . . . Marischka Hubert.
- Mariska, felesége . . . Janisch Polly.
- Ernő apja, bpesti magánzó . . . Seemann K.
- Ernő apósa, kiszolgált katoná . . . Baumgartner G.
- Egy parasztleány . . . Haid Liane.

Naponta 3 előadás külön e darabhoz szervezett

ZENEKAR KISÉRETTTEL.

Előadások fél 5, fél 7 és 9 órakor. Rendes helyárak.

A szegény gyermekeknek. A jószívű közönség szives adományai-ból legutóbb három szegény család gyermekeit segítettük meg ruhával. Három szegény asszonynak pedig gyászadományt adunk a nyomor enyhítésére.	Olvasztott zsír . . .	6 K 40 f.
	Háj . . .	5 K 80 f.
	Szalonna (bőr nélkül) . . .	3 K 40 f.
	Hus (karaj), lapocka, comb, oldalas) . . .	4 K 40 f.
	Kocsonyahus . . .	3 K 20 f.
	Túdo, máj, vesevelő . . .	3 K 20 f.
	Szózott, füstölt, paprikás főzött, abált és esemoge szalonna . . .	6 K 40 f.
	Friss kolbász . . .	4 K 40 f.
	Füstölt kolbász . . .	5 K 20 f.
	Füstölt hus . . .	5 K 20 f.
	Diszónsajt . . .	4 K 20 f.
	Virsli (6 és fél deka) . . .	K 30 f.
	Vastag virsli (szafaládé 5 deka) . . .	K 24 f.
	Sonka (füstölt) . . .	6 K 40 f.
	Teperőt . . .	3 K 80 f.
	Füstölt csülök . . .	4 K 80 f.

Székesfehérvár sz. kir. város polgármestere. 4168/1916.

A sertés-hus, zsír- és hentes-árak árának megállapítása.

Vég-határozat.

Tekintettel az élősúly szerint vásárolt sertések árának emelkedésére, a megváltozott forgalmi viszonyokra figyelemmel a közlelmzési bizottság javaslata alapján a folyó évi március hó 15 én 3554/1916. szám alatt kibocsátott vég-határozatomat hatályon kívül helyezem s a m. kir. belügyminiszter ur 56280/III. 1915. számú és a m. kir. miniszterium 4291—1915. M. E. számú rendeletében gyökerező jogom alapján az alább felsorolt cikkekért a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban követelheti legmagasabb árakat 1916. évi április hó 1-étől további intézkedésig kilogrammonként a következőkben állapítom meg:

gesztésére vonatkozó rendeletmet megszegi.

Elvárom a hentesiparosoktól, valamint a város közönségétől, hogy rendelkezéseimet nem pusztán a büntetés bekövetkezésére, hanem hazafias érzése alapján is tiszteletben fogja tartani.

E vég-határozatom a helyi lapokban és falragaszok útján közzéteendő, végrehajtásával pedig a rendőrfőkapitányt bízom meg.

Ezen vég-határozat ellen a köz-zétételtől számított 15 nap alatt az 1912. LXVIII. t. c. 1 §-a alapján a belügyminiszter urhoz intézendő, nálam benyújtandó felelkezésnek van helye, a felelkezés azonban a vég-határozat végrehajtását nem akadályozza.

Székesfehérvárott, 1916. márc. 26-án.
Dr. Saára Gyula polgármester.

SZINHÁZ.

A farkas. Jákó Amália fővárosi művésznő vendégszereplésével kedden este Molnár Ferenc *Farkas*-át játszották. Az előadás jól sikerültnek mondható. Szép alakítást nyújtott Jákó Amália, akit a közönség melegen ünnepelt. Mellette különösen Fodor Oszkár remekelt és Fenyő Aladár dolgozott nagy igyekezettel és sikerrel.

Színházi hírek. Szerdán és csütörtökön este ismét élvezetes esték lesznek a színházban, két kiváló művész föllépésével Fenyvessy Emilel és Jákó Amáliával. Fenyvessy ritka művészetére felhívjuk a közönség figyelmét.

APRÓHIRDETÉSEK.

Főlsókirálysor 20 szám alatt még nyelven megértésére a karmányrépa és ötven métermészájó széna eladó.

Bejáró lány felvetetik. Nepszszól Gyulánánál. Kigyó-utca 5.

Gyerek-kocsik legelősből a leg-finomabbik Gerendai Gyula vászon, fehérmű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kocsuth-u. 4.

Szarcsa utca 3 számú ház, mely gazdálkodásra kitűnően alkalmas, 3 lakószobával, 12 ló számára istállóval, kedvező nagy baromfi-tenyésztő helyell sűrűsően eladó. Tudakozni ugyanott Horváth Jánosnak.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szerdán és csütörtökön: (március 29 és 30-án) Filmszenzáció!

Carmi Mária

a főszerepben.

HERMELIN KÖPENY.

Rendes helyárak. 2 előadás fél 7 és 9 órakor.